

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/377/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614204093
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6614204093.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava IČO: 36 613 843, proti odporcovi P. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. J. XXXX/XX, XXX XX P., t.č. na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníkom D. K., zamestnankyňou Okresného súdu Zvolen, v konaní o zaplatenie 1694,50 Eur s prísl., na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 11C/10/2015-57 zo dňa 11. 05. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, resp. „prvostupňový súd“) rozsudkom zo dňa 11. 05. 2015 návrh navrhovateľa o zaplatenie 1694,50 Eur s príslušenstvom zamietol (prvý výrok). Odporcovi náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok).

Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania domáhal zaplatenia sumy 1694,50 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 08. 02. 2011 do zaplatenia. Okresný súd mal preukázané, že právny predchodca navrhovateľa (Consumer Finance Holding a.s.) a odporca uzatvorili dňa 27. 01. 2010 Zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXXX, na základe ktorej právny predchodca navrhovateľa poskytol odporcovi sumu 1350,- Eur. Odporca sa zaviazal pôžičku splácať v 58 mesačných splátkach po 41,16 Eur pri dohodnutej výške úrokovej sadzby 25,21%, RPMN 25,21%, sadzbe poistenia 2,9%, priemernej hodnote RPMN 77,76%, pri celkovej výške pôžičky 2320,- Eur, mesačnej výške poistenia 1,16 Eur, celkových nákladoch spotrebiteľa 970,-Eur, konečnej splatnosti úveru 60 mesiacov. Právny predchodca navrhovateľa listom zo dňa 29. 01. 2011 vyzval odporcu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami.

Okresný súd uviedol, že podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona č. 102/2014 Zb.z. (ďalej aj „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Citované ustanovenie nadobudlo účinnosť dňa 01. 05. 2014. Táto norma má procesnú povahu, preto okresný súd v čase rozhodovania o nároku navrhovateľa bol povinný na uvedené znenie § 5b zákona č. 250/2007 prihliadať. Keďže ide o právny predpis, ktorý má charakter špeciálnej právnej úpravy vo vzťahu ku všeobecnej

úprave premlčania uvedenej v Občianskom zákonníku, okresný súd nepostupoval podľa druhej vety ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale ex offo prihladol na premlčanie.

Okresný súd konštatoval, že zmluva o pôžičke je spotrebiteľskou zmluvou. Ďalej poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR č.k. I ÚS 402/2013 - 10 z 19. 06. 2013, podľa ktorého „prednostným použitím ustanovení Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa" a na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 12/2014 z 21. 04. 2015, z ktorého vyplýva, že „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy je povinný vziať na zreteľ §5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a prihladiť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Musí zároveň zohľadniť § 52 ods.2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1.mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom."

Okresný súd mal preukázané, že právny predchodca navrhovateľa listom zo dňa 29. 01. 2001 vyhlásil okamžitú splatnosť poskytnutého úveru a vyzval odporcu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo, t.j. sumy 2197,96 Eur do 3 dní od doručenia výzvy. Výzva bola odporcovi doručená dňa 04. 02. 2011, a teda 3-dňová lehota na plnenie začala odporcovi plynúť nasledujúcim pracovným dňom, t.j. 05. 02. 2011 a uplynula dňa 07. 02. 2011. Dňom 08. 02. 2011 začala plynúť 3-ročná premlčacia lehota a uplynula 08. 02. 2014. Návrh na začatie konania bol podaný na súd dňa 17. 03. 2014, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, preto okresný súd návrh zamietol.

O trovách konania okresný súd rozhodol na základe zásady úspechu zakotvenej v § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“). Odporcovi ako úspešnému účastníkovi v konaní náhradu trov konania nepriznal, pretože si náhradu trov konania v konaní neuplatnil a ani mu zo spisu žiadne trovy nevyplývajú.

Proti rozsudku okresného súdu navrhovateľ podal v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Uviedol, že okresný súd postupoval v zmysle ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01. 05. 2014. Podľa jeho názoru aplikáciou § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci zakotvenej v čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, k narušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30. 04. 2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa prikázalo orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (vrátane súdov) ex offo prihladiť na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku, a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou ja aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Ďalej poukázal na to, že Ústava Slovenskej republiky priznáva každému z účastníkov konania rovnaké postavenie. Odhliadnuc od skutočnosti, že možnosť zbaviť sa dlhu vznesením námietky premlčania už sama o sebe znamená zásah do majetkových práv a zásad dobrých mravov, prijatím § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa zákonodarca zašiel ešte ďalej a uložil súdom a iným orgánom povinnosť vyhľadávať dôvody, pre ktoré by mohol nárok veriteľa zamietnuť, či pre ktoré by nemusel priznať veriteľom uplatnený nárok v plnej výške a skúmať dôkazy v tomto svetle, čím zákonodarca de facto zlegalizoval postavenie súdu ako advokáta dlžníka. Porušil tým Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami garantované právo prístupu k nestrannému

súdu a narušil tiež zásadu rovnosti účastníkov konania a nestrannosti súdu, ktorá sa v civilnom procese prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd - nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 43/95. Nedovoleným spôsobom tak zasiahol do princípov právneho štátu. Poukázal na to, že v tomto smere sa plne stotožňuje s odlišným stanoviskom uvedeného sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky S.M. a to, že zákonodarca a súdy Slovenskej republiky v oblasti ochrany spotrebiteľa zašli už tak ďaleko, že sa dotýkajú samej podstaty primeranosti práva a absolútne nevyčovne, paternalisticky a v rozpore so zásadou rovnosti a zásadou, podľa ktorej právo patrí bdelym, ktoré by mali platiť aj pre „privilegovaného spotrebiteľa“, spotrebiteľa neprípustne zvýhodňujú v porovnaní s veriteľom, ktorému reálne hrozí riziko nevykonalosti ani len elementárneho nároku bez príslušenstva. Podľa jeho názoru priamym aplikovaním § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa okresný súd porušil zásadu stanovenú v článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Pretože nárok bol uplatnený žalobou dňa 29. 04. 2014 a ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nadobudlo účinnosť až dňa 01. 05. 2014, nie je možné súhlasiť s rozhodnutím okresného súdu a právnym posúdením veci. Na základe uvedených skutočností potom žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v napadnutom rozsahu preskúmal a podľa § 220 O.s.p. ho zmenil tak, že návrhu vyhovie, resp. v zmysle § 221 ods. 1 a 3 O.s.p. ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Navrhovateľ v odvolaní v podstate namietal ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, nemožnosť jeho aplikácie na právne vzťahy, ktoré vznikli pred nadobudnutím jeho účinnosti, ako aj súdmi aplikovanú ochranu spotrebiteľa. Odvolací súd, ktorý je viazaný v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. rozsahom a dôvodmi odvolania, sa obmedzil len na preskúmanie navrhovateľom uvádzaných odvolacích námietok, ako aj na preskúmanie, či v konaní pred prvostupňovým súdom nedošlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Odvolací súd konštatuje, že existenciu takýchto väd nezistil.

Odvolací súd považuje v prvom rade za potrebné poukázať na to, že v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie boli do Občianskeho zákonníka zákonom č. 150/2004 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách a táto právna úprava má základ v smernici Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Problematika ochrany spotrebiteľa je inštitút, ktorý treba vnímať komplexne a ktorý sa dotýka viacerých typov zmlúv. Európska únia venuje ochrane spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Vychádzajúc z európskej legislatívy aj zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občianskeho zákonníka možno tiež považovať za spotrebiteľské napriek tomu, že ich zákon priamo ako spotrebiteľské neoznačuje.

Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy, ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany - spotrebiteľa.

Podľa § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Uvedené ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa bolo zavedené zákonom č. 102/2014 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na

ďalšiu alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 01. 05. 2015 došlo ním k prehlbeniu inštitútu ochrany spotrebiteľa. V dôvodovej správe k uvedenému zákonu je uvedené: „S ohľadom na potreby aplikačnej praxe sa jednoznačne ustanovuje povinnosť ex offio postupu orgánov dozoru a orgánov posudzujúcich nároky zo spotrebiteľskej zmluvy skúmať a vyhodnocovať prekážky uplatnenia práva predávajúceho voči spotrebiteľovi“.

K aplikácii uvedeného ustanovenia sa vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3MCdo 14/2014 zo dňa 21. 01. 2015, ktorý uviedol: „Ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa ako aj ustanovenie § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka nadobudli účinnosť 01. 05. 2014 a právne predpisy, ktorých sú súčasťou, nemajú prechodné a záverečné ustanovenia, to znamená, že sa od ich účinnosti aplikujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.“

Odvolací súd stotožňujúc sa s uvedeným záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak považuje postup prvostupňového súdu, keď ex offio prihliadol na premlčanie v právnom vzťahu zo spotrebiteľskej zmluvy, za správny. Pokiaľ ide o skutkové závery prvostupňového súdu, na základe ktorých prvostupňový súd dospel k tomu, že navrhovateľom uplatňovaný nárok je premlčaný, tieto navrhovateľ žiadnym spôsobom nenamietal, preto ich odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa už uvedeného § 212 ods. 1 O.s.p. nepreskúmal a rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne právne potvrdil a to aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, ktorý v zmysle aplikovanej zásady úspechu podľa § 142 ods. 1 O.s.p. považuje taktiež za správny.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. V konaní bol úspešný odporca, tento si však žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že mu ich náhradu nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu ako súdu odvolacieho pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.